

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ε. Βενιζέλος - Ν. Πλαστήρας - Ι. Μεταξάς

Ιστορική αναδρομή του Υποναύρχου Σωτηρίου Γεωργιάδη ΠΝ, εα

Οι εντυπώσεις που καλλιεργούνται και επικρατούν για πρόσωπα και πράγματα, απέχουν μερικές φορές πάρα πολύ από την ιστορικά τεκμηριωμένη πραγματικότητα. Από τα πλαίσια αυτά δεν έχουν ξεφύγει οι ευρύτερα διάχυτες απόψεις για εξέχουσες προσωπικότητες της σχετικά πρόσφατης Ελληνικής ιστορίας, όπως ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Ιωάννης Μεταξάς και ο Νικόλαος Πλαστήρας, οι οποίοι διαδραμάτισαν σημαντικούς ρόλους σε κρίσιμες καμπές του τόπου μας. Ο πρώτος και ο τελευταίος θεωρούνται ως πρότυπα δημοκρατικών και εθνικών αγώνων και τιμούνται σήμερα εξαιρετικά και εκτεταμένα, ενώ ο δεύτερος αγνοείται, χαρακτηριζόμενος δυσμενέστατα, ιδίως για την επιβολή της δικτατορίας 1936-1941. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι μόνο στην περιοχή Αθηνών-Πειραιώς και Προαστίων, 60 περίπου δρόμοι και πλατείες φέρουν το όνομα του Ε. Βενιζέλου και 30 περίπου του Ν. Πλαστήρα.

Η συνοπτική ιστορική αναδρομή που ακολουθεί, επιχειρεί να παρουσιάσει παρασιωπούμενα στοιχεία προερχόμενα από τους ίδιους τους πρωταγωνιστές και από αδιαμφισβήτητες πηγές, προσκείμενες προς τον Ε. Βενιζέλο και Ν. Πλαστήρα, από τα οποία προκύπτει ότι και οι δύο αυτοί άνδρες ήταν θιασώτες του φασιστικού καθεστώτος του Μουσολίνι, το οποίο προσπάθησαν ανεπιτυχώς λίγο πριν από το 1936 να εγκαθιδρύσουν διά των όπλων πραξικοπηματικά στη Ελλάδα.

Περίοδος Πρωθυπουργίας Ε. Βενιζέλου 1928-1932

Κατά τη διάρκεια της Πρωθυπουργίας του Ε. Βενιζέλου 1928-1932, υπεγράφη στη Ρώμη μεταξύ Βενιζέλου και Μουσολίνι Ελληνοϊταλικό Σύμφωνο Φιλίας, που πιστοποιεί την καλή σχέση των δύο ανδρών. Τα συναφή αποσπάσματα από το βιβλίο του φίλα προσκείμενου προς τον Ε. Βενιζέλο Γρηγορίου Δαφνή, Η ΕΛΛΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΠΟΛΕΜΩΝ 1923-1940, Σελίδες 51 και 52, Τόμος Β' έχουν ως ακολούθως:

Τὴν 23ῃν Σεπτεμβρίου 1928 υπεγράφητο εἰς Ρώμην, ὑπὸ τῶν Ἑλ. Βενιζέλου καὶ Μπενίτο Μουσσολίνι τὸ Ἑλληνοἰταλικὸν σύμφωνον φιλίας, συνδιαλλαγῆς καὶ δικαστικοῦ διακανονισμοῦ. Τὸ φασιστικὸν καθεστῶς ἐπεφόλαξεν ἐξαιρετικὴν ὑποδοχὴν εἰς τὸν Ἑλληνα πρωθυπουργόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπενεμήθη καὶ τὸ ἀνώτατον ἰταλικὸν παράσημον. Αἱ συνομιλίαι τῶν δύο πολιτικῶν ἀνδρῶν ἐπεξετάθησαν ἐφ' ὅλων τῶν διεθνῶν θεμάτων.

Στο ίδιο διάστημα 1928-1932, για την τόνωση των καλών σχέσεων μεταξύ των Κυβερνήσεων Ελλάδας και Ιταλίας, η Κυβέρνηση Ε. Βενιζέλου ωδηγήθηκε στην προτίμηση των Ιταλικών Ναυπηγείων ANSALDO, για την εκεί παραγγελία και κατασκευή 4 Αντιτορπιλικών του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού, τα οποία, παρά τα πολλά τεχνικά προβλήματα που παρουσίασαν μετά την παραλαβή τους, αξιοποιήθηκαν μέχρι και την περίοδο του Β' ΠΠ.

Νικόλαος Πλαστήρας

Ο Ν. Πλαστήρας (1883-1953) είχε κατά διαστήματα σημαντικότερη ανάμιξη και ηγετικό ρόλλο στα Ελληνικά στρατιωτικά και πολιτικά πράγματα και αξίζει να παρακολουθήσουμε περιληπτικά τα κυριότερα στάδια της διαδρομής του.

Ο Ν. Πλαστήρας κατετάγη στο στράτευμα ως Λοχίας το 1904. Το 1912 προήχθη σε Ανθυπολοχαγό. Το 1916 ήταν Λοχαγός και προσχώρησε στο Επαναστατικό Κίνημα του Ε. Βενιζέλου, που έγινε τον Σεπτέμβριο του 1916 στη Θεσσαλονίκη, προκειμένου η Ελλάδα να εξέλθει στο πλευρό της Entente, στον Α΄ ΠΠ. Η Επαναστατική Κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης του Ε. Βενιζέλου, κατά την περίοδο 14-6-1916 έως 14-11-1920, τον προήγαγε στο σύντομο αυτό διάστημα κατά 3 βαθμούς σε Συνταγματάρχη. Με το βαθμό του Συνταγματάρχου πήρε μέρος στην Μικρασιατική Εκστρατεία 1919-1922, μετά την κατάρρευση της οποίας πρωτοστάτησε στην στρατιωτική «Επανάσταση», όπως αποκλήθηκε το στρατιωτικό εκείνο κίνημα του 1922. Η «Επανάσταση» αυτή εξώρισε τον Βασιλιά Κωνσταντίνο και πέρασε από Στρατοδικείο, μεταξύ άλλων, δύο πρώην Πρωθυπουργούς, τρεις Υπουργούς και τον Αρχιστράτηγο της Μικρασιατικής Εκστρατείας, οι οποίοι καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν, με τη σύμφωνη γνώμη του Ε. Βενιζέλου. (Γρ. Δαφνή ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΠΟΛΕΜΩΝ, Τόμος Α, κεφάλαιο με τίτλο «Ο Βενιζέλος υπέρ της εκτελέσεως» Σελίδα 20: «Αλλ' η ιστορική αλήθεια επιβάλλει νά λεχθή ότι ο Βενιζέλος δέν ήτο αντίθετος στίς εκτελέσεις») Το 1924 ο Ν. Πλαστήρας αποστρατεύτηκε με το βαθμό του Αντιστρατήγου.

Από τη νεότητά του έως το τέλος της ζωής του Ν. Πλαστήρας ανήκε ενεργά και στήριζε τη Φιλελεύθερη παράταξη, ήταν φανατικός οπαδός και στενός συνεργάτης του Ε. Βενιζέλου, ενώ σε πολλές περιστάσεις υπεστήριξε ή επεδίωξε την διά των όπλων εγκαθίδρυση δικτατορίας στην Ελλάδα.

Προσπάθεια εγκαθιδρύσεως στη Ελλάδα φασιστικού καθεστώτος Το στρατιωτικό Κίνημα των Ε. Βενιζέλου και Ν. Πλαστήρα του Μαρτίου 1933

Τον Μάρτιο του 1933 ο Ν. Πλαστήρας ηγήθηκε αποτυχόντος στρατιωτικού κινήματος για την εδραίωση στην Ελλάδα φασιστικού καθεστώτος, κατά το πρότυπο εκείνου του Μουσολίνι στην Ιταλία. Μόλις έγινε γνωστό ότι τα τότε εκλογικά αποτελέσματα έδιναν την νίκη στο αντίπαλο των Φιλελευθέρων του Ε. Βενιζέλου κόμμα των Λαϊκών του Π. Τσαλδάρη, ο Στρατηγός Ν. Πλαστήρας εξεδήλωσε μεγαλοφώνως προς τον Ε. Βενιζέλο πρόθεση εγκαταστάσεως στην Ελλάδα δικτατορίας, όμοιας με την φασιστική της Ιταλίας, με το επιχείρημα ότι **«Θα κάνουμε ό,τι και στην Ιταλία, που χάρις στον Φασισμό προοδεύει»**, όπως γράφει ο φίλος του Ε. Βενιζέλου έγκριτος Δημοσιογράφος Γρηγόριος Δαφνής στο βιβλίο του **Η ΕΛΛΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΠΟΛΕΜΩΝ 1923-1940**, Τόμος Β΄, Σελίδα 183. Ο Πρόεδρος του κόμματος των Φιλελευθέρων Ε. Βενιζέλος, ο οποίος διατηρούσε καλές πολιτικές σχέσεις με την Ιταλία και τον Μουσολίνι, με τον οποίο είχε ήδη υπογράψει στη Ρώμη την προαναφερθείσα Ελληνοϊταλική Συμφωνία Φιλίας, συμφωνούσε (Σελίδα 183) ότι : **«Η Ιταλία επήγαινε καλά, διότι εκεί υπήρχε δικτάτωρ, ενώ στην Ελλάδα δεν υπήρχε δικτάτωρ»**. Οι μόνες επιφυλάξεις που κατά τον Γ. Δαφνή διετύπωσε ο Ε. Βενιζέλος προς τον Στρατηγό, ήταν ότι : **«Δεν ήταν ικανός να κάνει τον δικτάτορα και όχι μόνο δεν ήταν ικανός, αλλά δεν είχε και την πλειάδα, τις εκατοντάδες των εκλεκτών συνεργατών του Μουσολίνι»**. Ο Ν. Πλαστήρας, σε επιστολή του της 2-8-37 (ως κατωτέρω), σημειώνει ότι ενήργησε με την συγκατάθεση του Ε. Βενιζέλου.

Ας παρακολουθήσουμε πως είχαν τα πράγματα το 1933, αμέσως μετά τις Ελληνικές γενικές βουλευτικές εκλογές της 5 Μαρτίου, όπως τα παρουσιάζει στο προαναφερόμενο βιβλίο ο Γρηγόρης Δαφνής, τόμος Β΄, σελίδες 182-184, **αποδίδοντας βασικά το Κίνημα στον Ν. Πλαστήρα:**

Ἐάν εὐρίσκατο Ἕλληνας Μουσσαλίνι.

Περὶ τὴν 2αν πρωτὴν τῆς 6ης Μαρτίου, ὁ Ἑλ. Βενιζέλος ἀπεσώρθη διὰ τὴν κοιμηθῆ. Μόλις ὅμως εὐρέθη εἰς τὸν κοιτῶνα του, ἤκουσε νὰ εἰσέρχονται εἰς τὸ παραπλεύριον γραφεῖον ὁ υἱὸς του Σοφοκλῆς καὶ ὁ Β. Σκουλάς. Μετὰ ἐν τέταρτον δὲ τῆς ὥρας, ἐνεφανίσθη πρὸ αὐτοῦ ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας.

«Χάνουμε τὰς Ἀθήνας, εἶπεν εἰς τὸν Βενιζέλον. Οἱ Λαῖκοι θὰ ἔχουν τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν. Τί θὰ γίνῃ; Θὰ παραδώσῃτε τὴν ἔξουσίαν;»

«Φυσικά», τοῦ ἀπήντησεν ὁ Βενιζέλος, ἐκδηλώνων συγχρόνως τὴν ἐκπληξίν του διὰ τὴν ἐρώτησιν.

«Θάχουμε τὰ ἴδια τῆς 1ης Νομβρίου τότε, παρατήρησεν ὁ Πλαστήρας. Θὰ γίνουσι ταραχῆς, συλλήψεις βενιζελικῶν, δολοφονίαι καὶ Κύριος οἶδε τί ἄλλο! Γι' αὐτὸ ἐγὼ σκέπτομαι νὰ πάω στοὺς συνοικισμοὺς, νὰ ἐξεγείρω τοὺς πρόσφυγας καὶ νὰ τοὺς φέρω εἰς τὴν πόλιν γιὰ νὰ ζητήσουν τὴν ἐγκαθίδρυσιν δικτατορίας. Θὰ κάμουμε ὅ,τι καὶ στὴν Ἰταλία, καὶ χάρις στὸν Φασισμό προοδεύει.»

Ἐν τῇ ἀπάντησιν τοῦ ἀπάντησεν ὅτι δὲν ἦτο μὲν ἐνθουσιασμένος μὲ τὸ κοινοβουλευτικὸν καθεστῶς, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων λύσεων, ἦσαν τόσον μεγάλα, ὥστε οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδέχετο ἀλλαγὴν τοῦ πολιτεύματος. Ἡ Ἰταλία, προσέθεσεν, ἐπήγαινε καλὰ, διότι ἐκεῖ ὑπῆρχε δικτάτωρ, ἐνῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦεν ὑπῆρχε δικτάτωρ. Ἐγὼ, συνέχισεν ὁ Βενιζέλος, δὲν νομίζω, ἀγαπητὴ φίλε στρατηγέ Πλαστήρα, εἶσαι ἱκανὸς νὰ κάμῃς τὸν δικτάτορα ὡς ὁ Μουσσαλίνι. Ὅχι, μόνον δὲν εἶσαι ἱκανός, ἀλλὰ δὲν ἔχεις καὶ τὴν πλειάδα, τὰς ἐκατοντάδας τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν τοῦ Μουσσαλίνι. Μετὰ δύο ἕως τρεῖς μῆνας θὰ κατακρίσῃς οἰκτοῦς, διότι κανένα ἀπὸ τὰ μεγάλα προβλήματα ποὺ ἔχεις νὰ ἀντιμετωπίσῃς, δὲν θὰ κατορθώσῃς νὰ λύσῃς. Καὶ χαριτολογῶν κατέληξεν ὁ Βενιζέλος: «Ἄν πείσῃς τὸν Μουσσαλίνι νὰ ἀφήσῃ τὴν Ἰταλίαν καὶ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, τότε, ἴσως, συμφωνήσω νὰ γίνῃ δικτατορία». Ἡ συνομιλία διήρκασε περὶ τὰ 20 - 25 λεπτά. Κατ' αὐτὴν δὲν παρίσταντο παρὰ μόνον ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922. Ὁ Σοφ. Βενιζέλος καὶ ὁ Β. Σκουλάς εἶχον παραμείνει εἰς τὸ γραφεῖον. Ἦκουσαν μόνον φωνάς, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀντιληφθοῦν ἐπακριβῶς τὰ διαμειφθέντα. Ὁ Πλαστήρας ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν κοιτῶνα τοῦ Βενιζέλου καὶ, ἐν συνεχείᾳ, κατῆλθεν εἰς τὸ ἰσόγειον, ὅπου ἐν ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ εἶπῃ εἰς κανένα ποῦ κατηρῶντο. Ὁ Βενιζέλος, ἀφοῦ κατετόπισε τὸν υἱὸν του καὶ τὸν Σκουλάν περὶ τῶν προθέσεων τοῦ Πλαστήρα, ἀπεφάσισε νὰ κατακλιθῆ. Ἀλλὰ περὶ τὴν 3ην πρωτὴν, πρὶν, δηλαδή, ἀκόμη κοιμηθῆ, τὸν εἰδοποίησαν ὅτι ἐζήτησαν νὰ παρουσιασθοῦν πρὸ αὐτοῦ ἀμέσως ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Κατεχάκης καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ Κ. Μανέττας.

Μετά την αποτυχία του στρατιωτικού κινήματος του 1933, ο ηγέτης του Ν. Πλαστήρας διέφυγε στην Ιταλοκρατούμενη Δωδεκάνησο και τέθηκε υπό τη

προστασία του δικτάτορα Μουσολίνι. Από εκεί και πέρα, με την οικονομική βοήθεια του Ε. Βενιζέλου, εγκαταστάθηκε στη νότια Γαλλία, σε εκεί τουριστικό θέρετρο, όπου παρέμεινε μέχρι το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Αργότερα, το 1937, η πολύ φιλικά διακείμενη προς τον Ε. Βενιζέλο και Ν. Πλαστήρα Πηνελόπη Δέλτα, παρότρυνε με επιστολή της τον Ν. Πλαστήρα να γράψει ο ίδιος τα γεγονότα, όπως εκείνος τα έζησε στο Κίνημα του 1933. Ο Ν. Πλαστήρας της απάντησε σε επιστολή του από 2 Αυγούστου 1937 (Αρχείο Πηνελόπης Δέλτα, Τόμος Β΄, Ν. Πλαστήρας, Σ. 126-128 και Στυλιανός Χαρατσής, «1023 ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ 22 ΚΙΝΗΜΑΤΑ», Τόμος Α΄, Σ.166-167), **αρνούμενος να αναφερθεί στο τι συνέβη, για να μην εκθέσει τον Ε. Βενιζέλο, με συγκατάθεση του οποίου διατείνεται ότι έκανε το Κίνημα του 1933.**

Βηρυτός, 2-8-37

Σεβαστή μου Κυρία,

.....
Γιά τήν διήγηση πού μου λέτε νά γράψω τής 6ης Μαρτίου τού 33, δέν θά τήν κάνω, διότι δέν πρέπει νά τήν κάνω, γιατί γιά νά τήν γράψω εις τάς λεπτομερείας, θα χρειασθῆ νά μὴν αποκρύψω τίποτε και τότε εκτίθεται ιστορικῶς ἡ μνήμη του Βενιζέλου, πρὸς τόν ὁποῖον ἀνέκαθεν ὁ θαυμασμός μου, ὁ σεβασμός μου καί ἡ ἐκτίμησι ἦταν τόσο μεγάλα, ὥστε θά διέπραττα ἀσέβειαν ἀσυγχώρητον ἂν τόν ἐξέθετον διὰ μίαν ἀτυχεστάτην πολιτικὴν τῶν ὠρῶν ἐκείνων κατὰ τάς ὁποίας δέν εὐρίσκετο εἰς φυσιολογικὴν κατάστασιν καί ἀφέθη μάλλον νά παρασυρθῆ ἀπό ἀνοήτους συμβούλους εἰς στιγμὰς κατὰ τάς ὁποίας ἐγὼ και τῆ συγκαταθέσει του εἶχα ριφθῆ εἰς ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος θα ἔσωζε τόν τόπον.

.....
**Με βαθύτατο σεβασμό και ἀπειρη ἐκτίμηση και ἀγάπη,
Ν. Πλαστήρας**

Προσπάθεια περιστολής των εξουσιών και λειτουργιών της Βουλής
Το μεγάλο στρατιωτικό Κίνημα του 1935 των Ε. Βενιζέλου και Ν. Πλαστήρα

Την ανάγκη προπαρασκευής της Χώρας για την επερχόμενη μεγάλη σύγκρουση, στα πλαίσια του διαφαινόμενου από ενωρίς Β΄ ΠΠ και την ως εκ τούτου επιβαλλόμενη ανάληψη «εκτάκτων μέτρων», συνέλαβε μεταξύ των πρώτων ο Ε. Βενιζέλος ήδη από το 1934 και μεθόδευσε την διενέργεια του στρατιωτικού κινήματος του 1935, για την περιστολή των εξουσιών, ακόμη δε και τη διακοπή των λειτουργιών της Βουλής, με παράλληλη επαύξηση των εξουσιών του Πρωθυπουργού και της Κυβερνήσεως, ἴτοι της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Στην έκδοση της εφημερίδας ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του 1948, με τίτλο "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ, ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗ", διαβάζουμε ότι

ο Ε. Βενιζέλος σε **ιδιόγραφες** σημειώσεις του, που κρατούσε το 1934 και βρέθηκαν μετά το θάνατο του, που συνέβη το **1936**, έγραφε μεταξύ άλλων:

- “Αλλά η θεραπεία τών κακών τού κοινοβουλευτισμού, δέν δύναται νά ζητηθή από τήν εγκατάληψη τών δημοκρατικών αρχών. Εάν τήν Αρχήν καταλάβουν αυτοχειροτόνητοι δικτάτορες, θ’ αρχίση εποχή διαρκών αναστατώσεων. Τήν Εκτελεστικήν επομένως Εξουσίαν, μόνον ο Λαός διά τής ψήφου του δύναται νά εγκαταστήση. Αλλ’ η σημερινή Εκτελεστική Εξουσία, είναι ανίκανος ν’ ανταποκριθή πρός τά καθήκοντά της, διότι είναι ανίσχυρος, ευρισκόμενη υπό τήν πλήρη εξάρτηση τής Νομοθ(ετικής) Εξουσίας, η οποία επηρεάζεται πάλιν από τήν ανάγκην νά μή δυσαρεστήση τας διαφόρους εκλογικάς ομάδας, διά νά μή διακινδυνεύση τήν επανεκλογήν τών αποτελούντων αυτήν Βουλευτών. Διά τούτο ο Αρχηγός τής Εκτελεστικής Εξουσίας πρέπει νά αναδεικνύεται δι’ εκλογής υπό τού Λαού καί ουχί υπό τών Νομοθ(ετικών) Σωμάτων, νά εκταθή η αρχή του επί 7 έτη, όπως εν Γαλλία καί νά έχη τό δικαίωμα τής αρνησικυρίας τών Νόμων.”
- "Πρέπει καί εις τήν εκ τής πλειοψηφίας τής Βουλής σχηματιζομένην Κυβέρνησιν **νά δοθή μείζων ελευθερία κινήσεως.**"
- "**Πρέπει νά δύναται νά θέτη Νόμους**, αφού γνωμοδοτήσουν επ' αυτών τό Οικονομ(ικόν) Συμβούλιον καί τό Συμβούλιον τής Επικρατείας."
- "**Η Βουλή συνέρχεται κατ' έτος εις τρεις τακτικάς συνόδους, εκάστη τών οποίων δέν δύναται νά διαρκέση πλείονας τών 3 εβδομάδων.**"
- "Η πρώτη άλλωστε μετά τήν εκλογήν τού Προέδρου Κυβέρνησις, αφού λάβη τήν εμπιστοσύνην τής Βουλής καί περάτωση τήν αναθεώρησιν τού πολιτεύματος, **θά κυβέρνηση επί έν καί ήμισυ έτος άνευ παρουσίας τής Βουλής.**"

Στην εισαγωγή του Καθηγητή Πανεπιστημίου Ν. Τωμαδάκη, ο οποίος σημειώνει ότι εθαύμαζε τον Ε. Βενιζέλο, διαβάζουμε μεταξύ άλλων:

- "Τόν Οκτώβριο τού 1934 ο Βενιζέλος ευρίσκετο εις τά Χανιά."
- "Εμπροσθέν του υπήρχαν δύο δρόμοι: Ο δρόμος τής επαναστάσεως (τόν οποίον μοιραίως καί υπό τήν πίεσιν τών πολιτικών του φίλων ηκολούθησε τήν 1ην Μαρτίου τού επομένου έτους 1935) καί ο δρόμος τής συνταγματικής μεταβολής. Καί η δευτέρα αυτή οδός ήτο κατά βάσιν επαναστατική, αλλά τά γενησόμενα θά εκαλύπτοντο υπό τής νομιμότητος. Καί γνωρίζομεν πόσον ο Ε. Βενιζέλος ήτο ζηλοτύπως προσκεκολλημένος πρός αυτόν τόν τύπον νομιμότητος."
- "Ο Βενιζέλος, πέραν τού εσωτερικού ζητήματος τό οποίον πολιτικώς εξεμεταλλεύετο, έβλεπεν ευρύτερον τήν διαμορφουμένην εις τήν Ευρώπην κατάστασιν."
- "Ο Βενιζέλος ησθάνετο ότι έπρεπε νά προπαρασκευασθώμεν διά τήν επικειμένην μεγάλην σύγκρουσην, διά τήν οποίαν εγκαίρως ωμίλησεν άλλος Έλλην πολιτικός, ο Ανδρέας Μιχαλακόπουλος. Αλλ' η κρατική μηχανή δέν ελειτούργει ως έδει."
- "Βεβαίως λήγοντος του 1934 και εν συνεχεία αρχομένου του 1935, συνεζητήθη ευρύτατα τό ζήτημα τής Συνταγματικής μεταρρυθμίσεως, υπό τό πρίσμα τής ενισχύσεως τής Εκτελεστικής Εξουσίας καί περιορισμού τών ατασθαλιών τού Κοινοβουλίου"
- "Νομίζω ότι η σειρά τών σκέψεων τού Βενιζέλου ήτο η εξής:
 - Εκλογή αυτού τού ιδίου ως Προέδρου τής Δημοκρατίας.
 - Διάλυσις τής Βουλής κατόπιν συγκαταθέσεως τής εις αυτόν πειθηνίου Γερουσίας.
 - Προκήρυξις εκλογών αναθεωρητικής Βουλής, μέ συγκεκριμένον πρόγραμμα μεταβολής τού Πολιτεύματος, εις τρόπον ώστε νά ενισχυθή η

Εκτελεστική Εξουσία, **νά περιορισθούν τά δικαιώματα τής Βουλής και νά διοικηθώμεν επί έν και ήμισυ έτος συγκεντρωτικώς.**"

Την ηγεσία του μεγάλου στρατιωτικού κινήματος του 1935, ανέθεσε ο Ε. Βενιζέλος στον Ν. Πλαστήρα. Παρά τη βαθεία διείσδυση που είχε επιτευχθεί στις τάξεις των Ενόπλων μας Δυνάμεων και ιδιαιτέρως του Πολεμικού μας Ναυτικού κατά τη μεθοδική προπαρασκευή του κινήματος, το ένοπλο εγχείρημα της 1^{ης} Μαρτίου 1935 για την κατάληψη της εξουσίας και εγκαθίδρυση ενός περιοριστικού-δικτατορικού καθεστώτος απέτυχε και ο Ε. Βενιζέλος διέφυγε στο εξωτερικό. Στο βιβλίο του Γρηγορίου Δαφνή **Η ΕΛΛΑΣ ΜΕΤΑΕΥ ΔΥΟ ΠΟΛΕΜΩΝ 1923-1940**, Σελίδα 349, Τόμος Β', διαβάζουμε ότι αρχικά ο Ε. Βενιζέλος και οι λοιποί στρατιωτικοί κινήματιες διεκπεραιώθηκαν στην Ιταλοκρατούμενη Δωδεκάνησο και κατέφυγαν στην προστασία του Μουσολίνι, ο οποίος δεν τους απογοήτευσε. **Διέθεσε ένα από τα δύο τότε μεγάλα Ιταλικά υπερωκεάνια, το REX, το οποίο μετέφερε από τη Ρόδο στην Νεάπολη όλους τους φυγάδες. Το REX παρέκκλινε των τακτικών δρομολογίων Γένοβας-Νέας Υόρκης που εκτελούσε, και παρέλαβε τον Ε. Βενιζέλο και τους ανθρώπους του.**

Τον Μάρτιο του 1936 επακολούθησε ο θάνατος του Ε. Βενιζέλου. Περί τα τέλη Απριλίου 1936 απέθανε αιφνιδίως ο Πρωθυπουργός Κ. Δεμερτζής και τον αντικατέστησε ο τότε Αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως και Υπουργός Στρατιωτικών Ι. Μεταξάς. Ακολούθως η Κυβέρνηση Ι. Μεταξά, μετά τις προγραμματικές της δηλώσεις, έλαβε ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής, με 241 ψήφους υπέρ, 16 κατά και 4 αποχές. **Μετέπειτα η Βουλή διέκοψε επί πεντάμηνο διάστημα τις εργασίες της, από του Μαΐου μέχρι και του Σεπτεμβρίου 1936.** Με έγκριση του Βασιλέως Γεωργίου Β, τον Αύγουστο του ίδιου έτους, ο Πρωθυπουργός Ι. Μεταξάς, ανέστειλε την ισχύ μερικών εκ των άρθρων του Συντάγματος και προχώρησε στην εξ αποτελέσματος επιτυχημένη προπαρασκευή της Χώρας για την αντιμετώπιση της επερχόμενης λαίλαπας του Β' ΠΠ. Γίνεται καταφανές ότι και οι δύο αυτοί Πολιτικοί, Ε. Βενιζέλος και Ι. Μεταξάς, αντιμετώπιζαν κατ' ανάλογο τρόπο την ανάγκη προετοιμασίας της Πατρίδας εκείνη την περίοδο.

Παρά τις αποτυχίες των στρατιωτικών κινήματων του 1933 και 1935, ο Στρατηγός Ν. Πλαστήρας εξακολούθησε να παραμένει προσκολλημένος στην ιδέα της δικτατορίας. Διαβιώνοντας στο εξωτερικό, σε επιστολή του τον Ιούνιο του 1936 προς φίλο του, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ της 29-06-1936, έγραφε μεταξύ άλλων ότι:

«Θα ήτο ευχής έργον εάν ήτο δυνατόν νά πραγματοποιηθή η ιδέα αυτή, διότι προσωπικώς πιστεύω ότι μόνο μία ηθική και αφατρίαστος δικτατορία, είναι δυνατόν νά σώση τή χώρα από πλήρη αποσύνθεση, πού οδηγεί ακατασχέτως, ο άθλιος και ταπεινός ανταγωνισμός τών πολιτικών παρατάξεων.»

Φιλογερμανική στάση Ν. Πλαστήρα κατά τον Β' ΠΠ

Κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού αρχικά και μετέπειτα του Ελληνογερμανικού πολέμου το 1940-1941, ο Ν. Πλαστήρας διέμενε ως φυγάδας στην Κυανή Ακτή της Γαλλίας, μετά τα αποτυχημένα στρατιωτικά κινήματα του 1933 και 1935, στα οποία είχε πρωτοστατήσει. Τη περίοδο αυτή ο Ν. Πλαστήρας δεν παρέλειψε να διατρανώσει την εσφαλμένη εκτίμησή του για την τελική Νίκη του Άξονα Ιταλίας-Γερμανίας και τις επικρίσεις του για το ότι η Ελλάδα

τόλμησε να αντιπαραταχθεί αμυνόμενη προς την Ιταλική και Γερμανική Αυτοκρατορία. Παράλληλα ο Ν. Πλαστήρας συνιστούσε να συγκροτήσει η Ελλάδα φιλογερμανική Κυβέρνηση, μετά την κατάληψή της από τη Γερμανία.

Η πρώτη ιδιόγραφη επιστολή του Στρατηγού Ν. Πλαστήρα της 21-4-1941 από την Γαλλία, απευθυνόμενη πιθανώς προς τον ιδιαίτερα στενό του φίλο και συνεργάτη Κομνηνό Πυρομάγλου, όπως δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ την 14-9-1997, είχε αποκαλυφθεί και δημοσιοποιηθεί από τον τότε Πρόεδρο της Εταιρείας Μελέτης Ελληνικής Ιστορίας, Γεράσιμο Αποστολάτο. Σ' αυτή ο Ν. Πλαστήρας, ενώ τα Γερμανικά Στρατεύματα προήλαυναν μέσα στην ηρωικά αμυνόμενη Ελλάδα, προτρέπει, μεταξύ άλλων, τον **σχηματισμό στην Ελλάδα φιλογερμανικής Κυβερνήσεως**. Απόσπασμα της εν λόγω επιστολής, παρμένο από την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, έχει ως ακολούθως:

«Ξέρεις τās σκέψεις μου τās οποίας μεταδίδεις στους φίλους. Είμαι τής γνώμης ότι πρέπει νά γίνη Κυβέρνηση φιλογερμανική γιά νά καταστήσωμεν ολιγώτερον οδυνηράν τήν ήτταν. Αυτό πρέπει νά γίνη καί εάν ακόμη θά ηξεύραμε ότι ο πόλεμος θά ετελείωνε καί μετά τινας μόνο μήνας μέ τελείαν ήτταν τού Άξονος (ό περ απίθανον).»

Η δεύτερη επιστολή του Στρατηγού Ν. Πλαστήρα της 16-7-1941 από τη Γαλλία, προς τον Π. Μεταξά, Έλληνα Πρέσβη στην Γαλλική Κυβέρνηση του Βισύ (όταν η Ελλάδα βρισκόταν τότε υπό Γερμανική, Ιταλική και Βουλγαρική κατοχή), της οποίας η δημοσίευση την 5-4-1945 στην εφημερίδα ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΙΜΑ προκάλεσε την παραίτηση του Ν. Πλαστήρα από την Πρωθυπουργία, λόγω του φιλοφασιστικού περιεχομένου της, περιελάμβανε, μεταξύ άλλων και την ακόλουθη παράγραφο, παρμένη από τη σελίδα 468 του βιβλίου του Θεοφ. Παπακωνσταντίνου Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 1940-1941:

«Τό σεσηπός καθεστώς τής 4^{ης} Αυγούστου, όχι μόνον ετόλμησε νά κηρύξη τόν πόλεμον εναντίον δύο πανισχύρων Αυτοκρατοριών, εν ώρα παντελούς αδυναμίας τής Αγγλίας, καί κατέστρεψε τό Έθνος, αλλά καί κατεβλήθησαν προσπάθειαι νά ματαιωθούν διαπραγματεύσεις μου μέσω Γερμανίας, πρός διευθέτησιν τής Ιταλοελληνικής διενέξεως»

Ο Ν. Πλαστήρας το 1945 και το 1950 διετέλεσε για λίγους μήνες Πρωθυπουργός. Η τελευταία Πρωθυπουργία του ήταν την περίοδο 1951-1952. Μετά το θάνατό του τιμάται ευρύτατα. Το όνομά του έχει δοθεί σε Δήμο, πολλές πλατείες, Λίμνη και πολλούς δρόμους. Αγάλματά του έχουν τοποθετηθεί σε πολλές πλατείες.

Επίλογος

Από τα προαναφερόμενα στοιχεία γίνεται σαφές ότι η Ελληνική ιστορία έχει υποστεί πολλές σκόπιμες παρεμβάσεις, που την έχουν οδηγήσει σε παραποιήσεις σημαντικών γεγονότων, για την εξυπηρέτηση σκοπιμοτήτων. Είναι καιρός ο μέσος Έλληνας να πληροφορηθεί τα πραγματικά περιστατικά και να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα. Η ιστορία πρέπει να παρουσιάζεται όπως συνέβη και να μη παραχαράζεται βάνανυσα.